

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 25CoCsp/21/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122432532
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marian Hoffmann, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:6122432532.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariana Hoffmanna, PhD. a členov senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Eduarda Valenčina, v spore žalobcu: Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., so sídlom Bajkalská 30, 829 48 Bratislava, IČO: 31 335 004, právne zastúpeného: KUBINEC & PARTNERS advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Skuteckého 6, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 851 574 proti žalovaným: 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX C., 2/ D. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX C. a 3/ E. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX C., všetci právne zastúpení: Mgr. Ondrej Barna, advokát, so sídlom Zámocká 529/34, 091 01 Stropkov, o zaplatenie 9.118,87 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 11Csp/111/2022-170 zo dňa 31.05.2023, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok a v r a c i a vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie prvoinštančnému súdu.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol takto:

„I. Žalobu z a m i e t a.

II. Žalovaný v 1. rade, žalovaná v 2. rade a žalovaná v 3. rade majú voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie v samostatnom uznesení, po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.“

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd zaviazal žalovaných zaplatiť spoločne a nerozdielne sumu vo výške 9.490,51 eura, spolu so 6,59 % úrokom za úver zo sumy 9 010,72 eura (istina) od 25.02.2020 do zaplatenia, najviac do 31.12.2043 a 5,00 % p. a. úrokom z omeškania zo sumy 9 359,96 eura (istina+úroky+poplatky) od 25.02.2020 do zaplatenia a trovy konania.

Žalobu odôvodnil tým, že dňa 16.12.2013 uzatvoril žalobca so žalovanými zmluvu o stavebnom sporení č. 2916606 0 01 (ďalej len „zmluva o úvere“), v súlade s ktorou poskytol žalobca žalovaným medziúver č. 2916606 8 02 vo výške 10.300,00 eur. V zmysle čl. VIII. bod 8.1. zmluvy o úvere, poplatok za medziúver sa zaúčtoval pri prvej výplate medziúveru tak, že celková výška vyplateného medziúveru bola znížená o výšku tohto poplatku. Žalovaní sa zaviazali splatiť úver pravidelnými mesačnými splátkami jednou sumou vo výške 72,09 eura, ktoré boli povinní uhrádzať na účet konta stavebného sporenia. Do pridelenia cieľovej sumy túto sumu tvoria vklady na konto sporenia vo výške 10,37 eura, 6,59 % p. a. úrok za medziúver vo výške 56,57 eura a poplatok za poistenie typu vo výške 5,15 eura, pričom sa uspokojovali v poradí: úroky za medziúver, poplatok za poistenie typu A a vklady na konto sporenia. Žalobca vklad prijatý na konto stavebného sporenia, ako splátku úroku z medziúveru a poplatok za poistenie typu A, preúčtoval na konto medziúveru. Uvedené preúčtovanie sa vykonávalo v súlade so zásadou poradia uspokojovania v súlade s čl. V., bod 5. 3. zmluvy o úvere. Splátky boli splatné k 15. dňu mesiaca. Suma poskytnutého medziúveru bola základom pre výpočet úrokov medziúveru. V súlade s čl. II., čl. V. a VI. zmluvy o úvere žalovaný I. sa zaviazal platiť poplatok za rizikové životné poistenie pravidelnými mesačnými platbami vo výške 5,15 eura. Žalovaný I. prehlásil a svojim podpisom potvrdil prijatie do

poistenia ako poistená osoba. Žalovaní porušili zmluvne dohodnuté podmienky, úver prestali riadne a včas splácať a dostali sa do omeškania.

3. Vykonaným dokazovaním prvoinštančný súd zistil, že medzi žalobcom Prvou stavebnou sporiteľňou a.s., ako veriteľom a žalovaným v 1.rade ako dlžníkom a žalovanou v 2.rade a žalovanou v 3.rade ako spoludlžníkmi došlo dňa 12.12.2013 k uzatvoreniu zmluvy o úvere EČÚ 0753888 7 01, na základe ktorej sa spoločnosť Prvá stavebná sporiteľňa a.s., zaviazala poskytnúť medziúver pod č. XXXXXXXXXXXX/XXXX vo výške 10.300 eur, ktorý sa po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení, na základe ktorej bol medziúver poskytnutý a súčasne pri dodržaní všetkých zmluvných podmienok zmení na stavebný úver pod č. XXXXXXXXXXXX/XXXX vo výške cca 6.132 eur. Zmluva bola podpísaná všetkými účastníkmi zmluvného vzťahu.

Upozornením na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti zo dňa 24.10.2019 na čl. 22 adresované A. B., mal žalobca (veriteľ) upozorniť uvedeného žalovaného na to, že neuhrádzal vklad na účet stavebného sporenia respektíve omeškaných splátok úrokov z medziúveru, vrátane splátky na mesiac október 2019 spolu vo výške 179,46 eur. Z priloženej doručenky vyplýva, že žalovaný si uvedené upozornenie osobne neprevzal a na doručenke sa nachádza podpis „Bužová matka“.

Upozornením na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti zo dňa 24.10.2019 na čl. 23 adresované D. B., mal žalobca, veriteľ upozorniť uvedeného žalovanú na to, že neuhrádzal vklad na účet stavebného sporenia respektíve omeškaných splátok úrokov z medziúveru, vrátane splátky na mesiac október 2019 spolu vo výške 179,46 eur. Z priloženej doručenky vyplýva, že uvedenú žalovanú v 2/ rade osobne neprevzala a na doručenke sa nachádza podpis „Bužová svokra“.

Upozornením na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti zo dňa 24.10.2019 na čl. 24 adresované E. B., mal žalobca, veriteľ upozorniť uvedeného žalovaného na to, že neuhrádzal vklad na účet stavebného sporenia respektíve omeškaných splátok úrokov z medziúveru, vrátane splátky na mesiac október 2019 spolu vo výške 179,46 eur. Z priloženej doručenky vyplýva, že žalovaná v 3.rade si list prevzala.

Oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 10.01.2020 adresované A. B. na čl. 25 bolo žalovanému oznámené, že došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru k 10.01.2020. Z neprevzatej zásielky na čl. 26 vyplýva, že zásielku si žalovaný v 1.rade neprevzal.

Oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 10.1.2020 adresovaným D. B. na čl. 27 bolo žalovanému oznámené, že došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru k 10.01.2020. Z doručenky vyplýva, že žalovaný v 2.rade si list neprevzal.

Oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 10.1.2020 adresovaným E. B. na čl. 28 bolo žalovanému oznámené, že došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru k 10.01.2020. Z doručenky vyplýva, že žalovaný v 3.rade si list neprevzal.

Žalovaný v 1/ rade vo svojej výpovedi uviedol, že listinu zo dňa 10.1.2022 - oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru nedostal. Jeho mama sa volá E. B. a je to žalovaná v 3/ rade.

Žalovaná v 2/ rade vo výpovedi uviedla, že upozornenie na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti jej doručené nebolo a na doručenke nie je jej podpis. Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 10.1.2022 jej bolo doručené.

Žalovaná v 3/ rade vo výpovedi uviedla, že na doručenkách upozornenia na možnosť vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru a vyhlásení predčasnej splatnosti sa nachádza jej podpis. Ďalej uviedla, že žalovaný v 1/ rade je jej syn a žalovaná v 2/ rade je jej nevesta.

4. Súd prvej inštancie dospel k záveru o tom, že žalobca nepreukázal súdu doručenie upozornenia na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru do vlastných rúk všetkým žalovaným ako dlžníkom. Vyhlásenie predčasnej splatnosti preto nie je platné a nemá právne účinky predpokladané zákonom. Veriteľ musí preukázať doručenie oboch listín a to jednak upozornenia na vyhlásenie predčasnej splatnosti ako aj samotného vyhlásenia predčasnej splatnosti osobne do rúk dlžníkom, čo v danom prípade neurobil. Keďže nebolo preukázané doručenie upozornenia na vyhlásenie predčasnej splatnosti dlhu nebola splnená podmienka zákona pre platné vyhlásenie predčasnej splatnosti. Preto žalobca nemôže požadovať jednorazové splatenie celého dlhu, nie je aktívne legitimovaný. Na základe uvedeného preto súd žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol.

Navyše z predložených upozornení zo dňa 24.10.2019 nevyplýva jednoznačne, s akými splátkami presne majú byť žalovaní dlžníci v omeškani.

Súd žalobu zamietol a úspešní boli tak žalovaní, ktorým priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %.

5. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podal odvolanie žalobca, z dôvodov uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. b),d), f) a h) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) teda že, súd znemožnil strane, aby uskutočňovala jej procesné práva, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Namietal prijatý záver súdu prvej inštancie o tom, že ako žalobca nepreukázal doručenie upozornenia na vyhlásenie predčasnej splatnosti osobne do rúk všetkým žalovaným. Poukázal na to, že žalovaní sa dostali do omeškania s platením poskytnutého úveru a listom zo dňa 24.10.2019 ich upozornil, že ak do 31.10.2019 nedôjde k úhrade dlžných omeškaných splátok, bude im doručené oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti. Upozornenie na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti bolo doručované všetkým trom žalovaným, ktorí majú rovnakú adresu trvalého pobytu a všetci žalovaní mali objektívnu reálnu možnosť oboznámiť sa s obsahom upozornenia. Žalobca má za to, že doručoval upozornenie na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti v súlade so zákonnou úpravou, ako aj poštovými podmienkami Slovenskej pošty, a.s., čo aj dostatočne preukázal. Žiadne zákonné ustanovenie neustanovuje povinnosť doručovať uvedené písomnosti osobne do rúk dlžníkom, prostredníctvom doručovania do vlastných rúk. Predčasné zosplatenie pohľadávky je jednostranný adresovaný hmotnoprávny úkon, pri ktorom sa režim doručovania spravuje § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a teda tzv. teóriu dôjdenia, v zmysle ktorej sa nevyžaduje skutočné doručenie a prevzatie písomností zachytávajúcej právny úkon. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a v celom rozsahu mu vrátil vec na Ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň žiadal náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

6. K odvolaniu žalobcu sa žalovaní písomne nevyjadrili.

7. Odvolací súd v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 34 CSP preskúmal napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu podľa zásad uvedených v § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario a zistil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie nie je správne.

8. Základným právnym problémom v danej veci je otázka platnosti, či neplatnosti právneho úkonu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti. Rozhodujúcou okolnosťou je, že medzi veriteľom a dlžníkmi bola uzatvorená zmluva o úvere a pre posúdenie jednorazového predčasného zosplatenia celého dlhu bolo potrebné zohľadniť i špeciálne ustanovenie k ustanoveniu § 565 Občianskeho zákonníka, ktorým je ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka upravujúce osobitné podmienky pre možnosť veriteľa zosplatiť celý dlh. V zmysle ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

9. Ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka je prvým predpokladom riadneho zosplatenia pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy. Upozornenie dodávateľa pre spotrebiteľa musí, okrem náležitostí jednoznačného platného právneho úkonu, byť aj doručené do dispozičnej sféry spotrebiteľa. V prejednávanej veci žalobca preukázal vyhotovenie hmotnoprávneho úkonu podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, za ktoré považoval upozornenie na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti zo dňa 24.10.2019 (č.l. 22,23,24 spisu). Ostalo však sporné doručenie týchto úkonov do dispozičnej sféry žalovaného v 1/ rade a žalovanej v 2/ rade. Na všetkých troch doručenkách priložených k upozorneniu sa nachádza podpis žalovanej v 3/ rade. Túto skutočnosť potvrdila sama žalovaná v 3/ rade na pojednávaní dňa 19.04.2023 (č.l. 152). Rovnako uviedla, že na preberanie písomností jej príbuzných nemala žiadne splnomocnenie.

10. Vzhľadom na to, že ide o hmotnoprávny úkon, ktorým sa v spotrebiteľských veciach preukazuje splnenie prvej podmienky pred aplikáciou ust. § 565 Občianskeho zákonníka o zosplatení dlhu, je požiadavka, aby bolo možné písomnosť považovať za doručenú, aby sa adresát, teda žalovaní mali objektívnu možnosť sa s touto listinou oboznámiť. Takáto situácia nastane v prípade, pokiaľ sa zásielka doručí žalovanému a tento ju prevezme, ale aj vtedy, pokiaľ žalovaný bude mať objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom prejavu vôle veriteľa v ňom vyjadrenej, to znamená, akonáhle sa dostane prejav tejto vôle do sféry dispozície žalovaných.

11. Účinnosť adresovaných jednostranných hmotnoprávných úkonov v režime Občianskeho zákonníka, resp. celkovo v oblasti súkromného práva predpokladá, že prejav vôle dôjde, resp. je doručený adresátovi, t.j. že sa dostane do sféry jeho dispozície - už tým okamihom začína právny úkon pôsobiť voči druhej zmluvnej strane. Nie je nevyhnutné, aby sa adresát skutočne zoznámil s obsahom hmotnoprávného úkonu, postačuje že mal objektívnu možnosť spoznať jeho obsah (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/36/2020, R4/2021, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/129/2010, R 27/2011).

12. Dispozičná sféra adresáta je vymedzená zmluvne dohodnutým doručovacím režimom, t.j. kontaktnými adresami účastníkov alebo určením kontaktnej osoby (spravidla v záhlaví zmluvy) s tým, že doručenie písomnosti je účinné už tým, že sa doručí do dohodnutého miesta alebo určenej osobe. V danom prípade má odvolací súd za to, že upozornenie na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti sa dostalo do dispozičnej sféry žalovaného v 1/ rade a žalovanej v 2/ rade doručením zásielky do miesta ich bydliska, ktorá bola u všetkých troch žalovaných rovnaká.

13. Odvolací súd vyhodnotil odvoláciu námietku žalobcu o tom, že upozornenie na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti bolo doručované všetkým trom žalovaným, ktorí majú rovnakú adresu trvalého pobytu a všetci mali objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom upozornenia ako dôvodnú. Odvolaciemu súdu neostávalo nič iné, než napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP, v spojení s ust. § 389 písm. c/ CSP zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

14. Súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu čo sa týka otázky doručovania upozornenia na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti. Úlohou súdu prvej inštancie bude v ďalšom konaní opätovne skúmať zákonné podmienky pre platné vyhlásenie predčasnej splatnosti so zreteľom na obsah upozornenia na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti a oznámenia vyhlásenia mimoriadnej splatnosti.

15. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).